

ADRAN 2: SUT I DDEFNYDDIO'R CANLLAWIAU

ADRAN 2: SUT I DDEFNYDDIO'R CANLLAWIAU

- 2.1 Cyflwyniad
- 2.2 Rolau a Chyfrifoldebau
- 2.3 Cyfiawnhad Golygyddol
- 2.4 Ffynonellau Cyngor Eraill

2.1 CYFLWYNIAD

Mae'r Canllawiau Golygyddol hyn yn berthnasol i'r holl gynnwys sy'n cael ei ddarlledu neu ei gyhoeddi gan y BBC pwy bynnag sy'n ei greu neu ei wneud, ym mha le bynnag yn y byd ac ym mha ffordd bynnag y mae'n cael ei wneud neu ei dderbyn. Maent yn pennu'r safonau a ddisgwylir gan bawb sy'n gwneud neu'n cyflwyno ein cynnwys neu'n hallbwn (termau a ddefnyddir fel rhai cyfystyr drwy'r Canllawiau). Mae'r Canllawiau wedi'u gwreiddio yn y profiad ymarferol o ddegawdau o newyddiadura a chynhyrchu allbwn. Maent wedi'u bwriadu i helpu unrhyw un sy'n cynhyrchu ein cynnwys i ddelio â materion golygyddol anodd. Maent yn rhan bwysig o'r hyn sy'n gwneud y BBC yn neilltuol ac yn ddibynadwy, ac mae'r safonau sydd ynddynt yn berthnasol i'r holl gynnwys sy'n dwyn brand y BBC.

Mae'r Canllawiau yn amlinellu ein rhwymedigaethau rheoleiddiol a moesegol, sydd yn aml yn mynd ymhellach na'r gyfraith. Bydd achlysuron pan fernir bod cynnwys yn ddiogel i'w ddarlledu ar sail gyfreithiol, ond ei fod er hynny yn peri risg i enw da'r BBC neu ei allu i gydymffurfio â rheoliadau. Mewn amgylchiadau o'r fath, bydd y BBC yn ceisio ymddwyn yn foesegol. Er bod cyfreithwyr a'r Canllawiau Golygyddol yn darparu cyngor, mae'r cyfrifoldeb golygyddol a'r penderfyniad terfynol ynghylch darlledu neu gyhoeddi yn aros gyda rheolwyr golygyddol y BBC ac yn y pen draw gyda'r Cyfarwyddwr Cyffredinol, sef y prif olygydd.

Rhaid cael cyfiawnhad golygyddol dros unrhyw gynnig i gamu oddi wrth y Canllawiau Golygyddol. Rhaid ei drafod a chytuno arno ymlaen llaw â'r cyfarwyddwr is-adrannol neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, â'r golygydd comisiynu. Rhaid ymgynghori hefyd â'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol.

2.2 ROLAU A CHYFRIFOLDEBAU

Cynhyrchwyr Cynnwys a'u Rheolwyr

2.2.1 Mae gwybod y Canllawiau yn sgil proffesiynol hanfodol ac mae'n ofyniad yng nghontract pawb sy'n gwneud cynnwys y BBC eu bod yn dod yn gyfarwydd â nhw ac yn cydymffurfio â nhw.

2.2.2 Wrth gymhwyso'r Canllawiau, disgwylir i gynhyrchwyr cynnwys unigol wneud y rhan fwyaf o'r penderfyniadau angenrheidiol ar eu pen eu hunain, ond mae rhai materion yn galw am ystyriaeth ofalus ar lefel uwch. Ni ddylai neb oedi cyn gofyn am gyngor, ac mae'r Canllawiau felly yn cynghori, ac weithiau'n mynnu, bod materion yn cael eu cyfeirio at sylw golygyddion uwch, y tîm Polisi Golygyddol neu arbenigwyr fel cyfreithwyr neu arbenigwyr ar ddiogelwch. Mae enw da y BBC yn dibynnu ar benderfyniadau doeth, ac mae'r system atgyfeirio yn fecanwaith sy'n sicrhau bod penderfyniadau golygyddol cymhleth yn cael eu hystyried yn briodol. Mae rhai o'r atgyfeiriadau hyn yn orfodol.

ADRAN 2: SUT I DDEFNYDDIO'R CANLLAWIAU

2.2.3 Rhaid i olygyddion a rheolwyr fod yn barod i drafod meysydd sy'n peri pryder a bod yn barod i gynnig cyfarwyddyd. Rhaid iddynt gynorthwyo cynhyrchwyr a staff eraill i reoli eu cynnwys o safbwynt golygyddol, a hynny'n cynnwys goruchwyliaeth effeithiol o ran talentau ar yr awyr.

Atgyfeiriadau

2.2.4 Mae atgyfeiriadau yn rhan hanfodol o broses olygyddol y BBC ac yn cyfrannu at ei chryfder. Mae'n bwysig na fydd neb sydd â rhan mewn gwneud neu gyflwyno ein hallbwn yn oedi cyn atgyfeirio materion golygyddol sy'n achosi cyfyng-gyngor.

Po bwysicaf neu ddadleuol yw'r mater dan sylw, uchaf y dylid ei atgyfeirio. Eich cyfrifoldeb chi yw gwybod i bwy y dylech ei atgyfeirio.

2.2.5 Mae'r Canllawiau Golygyddol yn pennu nifer o Atgyfeiriadau Gorfodol. Gall y rhain fod i olygyddion uwch yn isadran yr allbwn, i'r tîm Polisi Golygyddol neu, weithiau, i rannau eraill o'r BBC.

Mae Atgyfeiriadau Gorfodol yn rhan o system rheoli golygyddol y BBC. Maent yn rhan hanfodol o'r broses i sicrhau cydymffurfiaeth a rhaid cadw atynt.

Mae crynodeb o'r Atgyfeiriadau Gorfodol ar ddechrau pob adran o'r Canllawiau. Fodd bynnag, er mwyn eu deall yn llawn, rhaid eu darllen yng nghyd-destun y canllawiau perthnasol sydd wedi'u croesgyfeirio.

2.2.6 Yn y gwledydd ac yn rhanbarthau Lloegr, dylai'r cyfarwyddwr neu'r rheolwr perthnasol gael ei hysbysu am unrhyw fater sy'n destun Atgyfeiriad Gorfodol i'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol.

2.2.7 Mewn rhai manau, mae'r Canllawiau Golygyddol yn awgrymu neu'n galw am atgyfeirio materion i sylw adnodd mewnol yn y BBC nad yw cynhyrchwyr annibynnol yn gallu cysylltu ag ef. Mewn achosion o'r fath, dylai cynhyrchwyr annibynnol dynnu sylw golygyddol comisiynu'r BBC neu swyddog cyfatebol at y mater.

2.2.8 Dylai unrhyw achos sylweddol o dorri'r safonau golygyddol yn y Canllawiau, fel digwyddiadau annisgwyl mewn darllediad byw, gael eu hatgyfeirio'n ddi-oed i ffigwr golygyddol uwch priodol.

Polisi Golygyddol

2.2.9 Mae'r tîm Polisi Golygyddol, o dan arweiniad y Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol, yn darparu cyngor ar sut i weithio o fewn y Canllawiau ar bob cam yn y broses gynhyrchu ar gyfer pob math o gynnwys. Os yw'n bosibl bod cynnwys yn ddadleuol, gorau po gyntaf iddo gael ei atgyfeirio. Mae cyngor ar gael bob awr o'r dydd a'r nos.

Yn ogystal â'r atgyfeiriadau sydd wedi'u nodi ym mhob adran, dylid ymgynghori â'r tîm Polisi Golygyddol fel arfer i weld sut i ddechongli neu gymhwyso'r Canllawiau Golygyddol.

ADRAN 2: SUT I DDEFNYDDIO'R CANLLAWIAU

Cydymffurfiaeth Olygyddol

2.2.10 Mae'r cyfrifoldeb am gynnwys golygyddol – ac am sicrhau ei fod yn cydymffurfio â'r Canllawiau Golygyddol – yn perthyn i dimau allbwn. Mae ein rhwymedigaethau i gydymffurfio yn galw am adolygu'r holl gynnwys nad yw'n fyw cyn ei ddarlledu neu ei gyhoeddi, ac am gofnodi a chadw canlyniadau'r adolygiad hwnnw. Mae Cyfarwyddyd ar wahân ar gael ar gyfer allbwn byw. Mae'r rhan fwyaf o allbwn newyddion yn cael ei drin fel allbwn byw. Mae pob rhaglen fyw sy'n cynnwys pytau sydd wedi cael eu recordio ymlaen llaw yn cael ei thrin fel rhaglen fyw. Mae'r Canllawiau Golygyddol, atgyfeiriadau a chyngor gan y tîm Polisi Golygyddol yn gallu cyfrannu at y penderfyniadau sy'n hanfodol i sicrhau bod allbwn y BBC yn cydymffurfio â gofynion golygyddol. Mae hefyd yn bosibl y bydd angen gofyn am gyngor cyfreithiol.

(Gweler y Cyfarwyddyd ar-lein: Allbwn Byw)

Mae cyngor ar y broses gydymffurfio ar gael gan benaethiaid Safonau Golygyddol a/neu reolwyr cydymffurfiaeth ym mhob isadran allbwn.

2.3 CYFIAWNHAD GOLYGYDDOL

2.3.1 Mae'r cysyniad o gyfiawnhad golygyddol yn codi'n aml ym mhob rhan o'r Canllawiau Golygyddol ac mae'n hanfodol ar gyfer cymhwyso ein gwerthoedd a'n safonau.

Mae'n benderfyniad a wneir ar ôl ystyried yr amgylchiadau penodol ym mhob achos ynghylch a yw dibenion golygyddol ein hallbwn neu ein gweithredoedd yn bwysicach nag unrhyw effaith negyddol bosibl ar ein cynulleidfaoedd ac ar bobl sydd yn ein hallbwn (neu, lle bo'n berthnasol, ar y rheini sydd agosaf atynt). Mae'n cynnwys, ymysg pethau eraill: cydbwysu preifatrwydd unigolion â'r budd i'r cyhoedd o ddatgelu gwybodaeth amdanynt; y defnydd o allbwn a all beri tramgwydd mewn cyd-destunau priodol yn erbyn y rhwymedigaeth i osgoi tramgwyddo heb gyfiawnhad; hawl y BBC i ryddid mynegiant; a hawl y gynulleidfa i gael gwybodaeth.

Y Canllawiau Golygyddol

2.3.2 Mae Cyfarwyddyd ychwanegol sy'n ategu'r Canllawiau Golygyddol hyn ar gael ar wefan Canllawiau Golygyddol y BBC. Mae'r Cyfarwyddyd yn cynnwys gwybodaeth ychwanegol am ffyrdd i gymhwyso a dehongli'r Canllawiau. Bydd Cyfarwyddyd newydd yn cael ei lunio pan fo angen.

2.4 FFYNONELLAU CYNGOR ERAILL

2.4.1 Wrth gynhyrchu allbwn y BBC, gall materion godi sy'n gorgyffwrdd ag ystyriaethau golygyddol, neu sydd ar wahân iddynt. Mae cynghorwyr mewnol arbenigol yn y BBC i roi cyngor ar faterion cyfreithiol, diogelu data, diogelwch, ynganu, ffilmio mewn gwledydd tramor ac iechyd ac amddiffyn plant, y dylid ymgynghori â nhw fel y bo'n briodol. Mae gan BBC News swyddfeydd o gwmpas y byd yn ogystal â thîm ymchwil wleidyddol a phennaeth ystadegau.

ADRAN 2: SUT I DDEFNYDDIO'R CANLLAWIAU

Dylai contractau â chwmnïau cynhyrchu annibynnol ddiffinio pwy sy'n gyfrifol am beth yn gyfreithiol a dylai cwmnïau cynhyrchu annibynnol geisio cyngor cyfreithiol annibynnol fel y bo'n briodol. Ond, gall cwmnïau cynhyrchu annibynnol atgyfeirio cwestiynau cyfreithiol o natur olygyddol drwy eu golygydd comisiynu ac mae'n bosibl y bydd yntau'n eu trafod â'r tîm Cyngor Cyfreithiol Rhaglenni.

Mae gan y BBC dîm cyfreithiol ar wahân yn yr Alban sy'n gallu darparu cyngor ar faterion sy'n ymwneud â chyfraith yr Alban.

2.4.2 Rhaid atgyfeirio unrhyw benderfyniad i barhau â chynnwys sy'n groes i gyngor cyfreithiol y BBC i sylw'r cyfarwyddwr is-adrannol a'r Cyfarwyddwr Polisi a Safonau Golygyddol.

2.4.3 Dylai unrhyw gynhyrchwyr cynnwys sy'n bwriadu cynhyrchu rhaglenni am Ogledd Iwerddon neu brosiectau sylweddol sy'n ymwneud â Gweriniaeth Iwerddon roi gwybod i Gyfarwyddwr Gogledd Iwerddon am eu cynigion yn gynnar. Dylai cynhyrchwyr cynnwys y tu allan i Gymru a'r Alban hysbysu cyfarwyddwr y wlad berthnasol o'u bwriad i gynhyrchu deunydd rhaglenni sydd wedi'i leoli yn y wlad berthnasol neu sy'n ymdrin yn helaeth â materion neu themâu cenedlaethol.